

Sunnahs ställning inom islam

Muhammad Nasir ud-Din al-Albani

Inledning

Lov och pris tillkommer Allah, välsignelse och frid över Allahs sändebud, hans familj, hans följeslagare och hans efterföljare.

Detta är ett föredrag som jag höll i staden Doha, Qatars huvudstad, under den välsignade månaden Ramadan 1392 efter Hijra. Några av mina vänner föreslog att jag skulle publicera föredraget med tanke på muslimernas behov av ett verk av detta slag. På deras begäran trycks det nu för allmän spridning, med hänsyn till dess nytta och värde. Jag har lagt till några separata rubriker för att hjälpa läsaren att samla de huvudsakliga tankarna. Jag ber Allah, den Mäktige och Ärorike, att skriva mig bland dem som försvarar religionen och hjälper till att upprätthålla lagen, och att belöna mig för detta. Han är sannerligen den mest frikostige i att besvara böner.

Damaskus, 22 Muharram 1394H.

Ett klarläggande om att Sunnan inte kan undvara Koranen

Allt lov och pris tillkommer Allah. Vi prisar Honom, söker Hans hjälp och Hans förlåtelse. Vi söker skydd hos Allah från våra själar ondska och våra handlingars ondska. Den som Allah vägleder kan ingen förvilla, och den som Han förleder kan ingen vägleda. Jag vittnar om att det inte finns någon gud utom Allah, och jag vittnar om att Muhammed, må Allahs frid och välsignelse vara över honom, är Hans tjänare och Hans sändebud.

”O ni som tror, frukta Allah uppriktigt och dö inte annat än som muslimer.” (Koranen 3:102)

”O människor, frukta er Herre som skapade er av en enda själ och skapade dess make, och ur dem spred män och kvinnor i stort antal. Frukta Allah — Han bevakar er och era blodsband. Sannerligen, Allah vakar ständigt över era handlingar.” (Koranen 4:1)

”O ni som tror, frukta Allah och tala rätt, så skall Han rätta era handlingar och förlåta era synder. Den som lyder Allah och Hans sändebud har uppnått en stor framgång.” (Koranen 33:70–71)

Det bästa av tal är Allahs tal — det är Allahs bok. Den bästa vägledningen är Muhammeds vägledning. Det värsta av alla ting är nyskapelser, och allt nytt är en nyskapelse, och varje nyskapelse är en villfarelse, och varje villfarelse leder till Elden.

Jag tror inte att jag kan erbjuda denna högt ansedda församling — särskilt med tanke på att det finns framstående lärde och professorer närvarande — någon kunskap som inte behandlats tidigare. Om det stämmer, nöjer jag mig med att mitt anförande är en påminnelse, som det sägs i Koranen: *”Påminn, ty påminnelsen gagnar de troende.”* (Koranen 51:55)

Jag tänker inte heller låta mitt tal under denna välsignade Ramadan-månad handla om en redogörelse för dess förtjänster, regler och praxis och liknande — vilket predikanter och lärare vanligtvis berör på grund av den nytta det ger lyssnarna och det goda och den välsignelse det för med sig. Istället har jag valt att hålla ett tal av mer allmän karaktär, om en av sharialagstiftningens grundpelare — nämligen ett klarläggande av Sunnans betydelse inom islamisk lag.

Sunnans roll i förhållande till Koranen

Ni vet alla att Allah, den Välsignade och Mäktige, utvalde Muhammed, må Allahs frid och välsignelse vara över honom, till Sin profet och valde honom för att framföra det slutliga budskapet. Koranen uppenbarades för honom, och han befalldes att lyda allt vad Han befallt honom — det vill säga att förklara Hans budskap för folket. Allah säger: *”Vi har uppenbarat påminnelsen för dig, för att du skall förklara för folket vad som uppenbarades för dem.”* (Koranen 16:44)

Jag anser att det klarläggande som nämns i versen innehåller två befallningar:

För det första: ett klarläggande av ordet och dess ordning — det vill säga att förmedla Koranen och inte dölja den, och att föra den till mänskligheten precis som Allah, den Välsignade och Allsmäktige, uppenbarade den i profetens, frid vare med honom, hjärta. Det är innebörden av Hans ord: *”O sändebud, förkunna vad som uppenbarats för dig från din Herre.”* (Koranen 5:67)

Det berättas att Sayyida Aisha, må Allah vara nöjd med henne, sade: *”Den som påstår att Muhammed, frid vare med honom, dolde*

något som han befalldes att förmedla, har begått en stor förtal mot Allah.” Sedan läste hon den ovannämnda versen. Och enligt Muslims återgivning: ”Om Allahs sändebud, frid vare med honom, hade dolt något han befalldes att förmedla, skulle han ha dolt den Allsmäktiges ord: *’Du sade till honom som Allah välsignat och som du välsignat: Behåll din hustru och frukta Allah. Men du dolde i ditt hjärta vad Allah tänkte uppenbara; du fruktade människorna, fastän Allah hade större rätt att du fruktar Honom.’*” (Koranen 33:37)

För det andra: förklaringen av innebörden av ett ord, en mening eller en vers som människan behöver förklaring till — vilket oftast gäller de övergripande (*mujmal*), allmänna (*'amm*) eller obegränsade (*mutlaq*) verserna. Sunnan kommer då och förtydligar meningarna, preciserar de allmänna verserna och avgränsar det obegränsade — det vill säga genom profetens, frid vare med honom, ord (*qawl*), handlingar (*fi'l*) och tysta godkännanden (*iqrar*).

Sunnans nödvändighet för att förstå Koranen och dess liknelser

Om detta säger Allah (och det är ett passande exempel på detta):

”Tjuven, man eller kvinna, skall ni hugga av handen” (Koranen 5:38)

Begreppet ”tjuv” i versen är allmänt, liksom begreppet ”hand”. Sunnan förklarar det första och begränsar det till den tjuv (*as-sariq*) som stäl något till ett värde av en fjärdedels dinar eller mer, enligt profetens, frid vare med honom, ord:

”Handen skall inte huggas av om inte det stulna är värt en fjärdedels dinar eller mer.” (Överenskommen)

Det andra begreppet förklaras genom profetens, frid vare med honom, handlingar eller hans följeslagares handlingar och hans godkännande av dem. De brukade hugga av tjuvens hand vid handleden, vilket är känt i hadith-litteraturen. Sunnan förklarar även att ”handen” som nämns i versen om tayammum (torr rening) — *”och stryk dem över era ansikten och händer”* (Koranen 5:6) — avser handflatan, i enlighet med hadithen: *”Tayammum är att stryka över ansiktet och händerna”*, återgiven av de två shaykerna och Ahmad och andra från Ammar ibn Yasir, må Allah vara nöjd med honom.

Det finns andra verser som inte kan förstås fullt ut utan Sunnan, däribland:

”De som tror och inte blandar sin tro med orättvisa (dhulm) — de är de som är i trygghet och de är de rättleda.” (Koranen 6:82)

Profetens följeslagare, frid vare med honom, förstod ordet *dhulm* i dess allmänna betydelse som varje form av orättvisa, om än liten. Versen upplevdes därför som oroande och de sade: ”O Allahs sändebud, vem av oss har inte blandat sin tro med orättvisa?” Han, frid vare med honom, svarade: *”Det är inte det. Det avser enbart shirk. Har ni inte hört vad Luqman sade? ’Shirk är verkligen en stor synd (dhulm)’”* (Koranen 31:13). Återgivet av de två shaykerna och andra.

”När ni reser på jorden är det ingen synd för er att förkorta bönen, om ni fruktar att de otrogna skall ansätta er.” (Koranen 4:101)

Det framgår tydligt av denna vers att fruktan är ett villkor för förkortning av bönen. Några av profetens följeslagare frågade honom: ”Varför förkortar vi bönen när vi känner oss trygga?” Han

svarade: *”Det är en välgärning från Allah — ta emot den.”* (Muslim)

”Förbjudet för er är kadaver och blod” (Koranen 5:3)

Till förklaring av denna vers: gräshoppor, fisk, lever och mjälte är tillåtna trots att de är kadaver eller blod. Profeten, frid vare med honom, sade: *”Han har gjort två döda ting och två blodiga ting tillåtna: gräshoppor och fisk, lever och mjälte.”* Återgivet av Bayhaqi och andra som *marfu’* och som *mawquf*, och *mawquf*-kedjans autenticitet är stark och jämförbar med en *marfu’*-tradition, eftersom det inte är ett personligt omdöme (*ra’i*).

”Säg: Jag finner inte i det som uppenbarats för mig att något är förbjudet för den som vill äta det, utom kadaver, utgjutet blod, svinkött — ty det är orent — eller vad som slaktats under åkallan av annat än Allah.” (Koranen 6:145)

Sunnan har förbjudit många ting som inte nämns i denna vers, som till exempel i profetens, frid vare med honom, ord: *”Alla rovdjur med huggtänder och alla rovfåglar med klor är förbjudna att*

äta.” Det finns också andra traditioner som förbjuder konsumtion av sådana djur. Profeten, frid vare med honom, sade på dagen för Khaybar: *”Allah och Hans sändebud har förbjudit konsumtion av tamåsnor, ty de är orent.”* (Överenskommen)

”Vem har förbjudit Allahs prydnad som Han skapat för Sina tjänare och det goda Han försörjt dem med?” (Koranen 7:32)

Sunnan har också förbjudit vissa prydnader, vilket framgår av att profeten, frid vare med honom, mötte några av sina följeslagare med ett sidenplagg i ena handen och guld i den andra och sade: *”Dessa är förbjudna för muslimska män, tillåtna för kvinnor.”* Haditherna i detta ämne är många och välkända i de autentiska samlingarna och liknande verk, och välbekanta för lärde i hadith och islamisk rättslära.

Det framgår alltså, o muslimska bröder...

...av det ovan sagda hur viktig Sunnan är inom islamisk lag. När vi återvänder till de nämnda exemplen och andra som inte nämnts, är

vi övertygade om att det inte finns något sätt att förstå Koranen korrekt utan Sunnans förklaring.

I det första exemplet förstod följeslagarna ordet *dhulm* i dess allmänna betydelse — trots att de, som Ibn Mas'ud sade, var ”*den bäste i denna umma, de gudfruktiga, de djupaste i kunskap och de minst tillkrånglade.*” Ändå tog de fel i sin förståelse. Hade inte profeten, frid vare med honom, rättat dem och pekat ut att den korrekta innebörden av *dhulm* i sammanhanget är *shirk*, hade vi också följt deras felaktiga uppfattning.

I det andra exemplet hade vi, utan den nämnda hadithen, haft tvivel om förkortning av bönen under en resa i trygghet — om vi hade gjort fruktan till ett villkor som versen tycks antyda — tills följeslagarna såg profeten, frid vare med honom, förkorta bönen i trygghet. I det tredje exemplet hade vi, utan hadithen, förbjudit oss själva att äta goda ting som gjorts tillåtna: gräshoppor, fisk, lever och mjälte. I det fjärde exemplet hade vi, utan haditherna, ansett tillåtet det Allah förbjöd genom sin profets ord, som rovdjur och klorfåglar. Och i det femte exemplet hade vi, utan haditherna, ansett tillåtet det Allah förbjöd genom sin profets ord, som guld och siden.

Därför säger somliga av föregångarna (*as-salaf*): *”Sunnan dömer över Koranen.”*

Avvikelsen hos dem som nöjer sig med Koranen och utesluter Sunnan

Det är beklagligt att en del kommentatorer och moderna författare anser det tillåtet att göra som i de två sista exemplen — äta rovdjur och bära guld och siden — med hänvisning enbart till Koranen. Idag finns en sekt kallad ”koranisterna” (*al-Quraniyyun*) som tolkar efter sina egna nycker utan att söka den autentiska Sunnans förklaring. De accepterar och följer bara den Sunnah som passar deras önsknings och kastar resten bakom sig.

Profeten, frid vare med honom, sades ha sagt: *”Låt ingen av er luta sig tillbaka på sin bädd och, när ett påbud kommer om något jag befallt eller förbjudit, säga: ’Jag vet inte — vad vi finner i Allahs bok följer vi.’”* (Tirmidhi). Enligt en annan återgivning: *”Vad som finns i Allahs bok som haram förklarar vi haram. Jag är sannerligen given Koranen och något liknande den.”* Och enligt ytterligare en återgivning: *”Vad Allahs sändebud förbjudit har Allah förbjudit.”*

Det är beklagligt att en berömd lärd har skrivit en bok om islamisk lag och dess dogm och i förordet uppger att han enbart hänvisar till Koranen. Dessa autentiska hadither visar otvetydigt att islams gudomliga lag — *as-shari'ah* — inte enbart är Koranen, utan Koranen och Sunnan. Den som håller fast vid enbart den ena källan och utesluter den andra har i praktiken inte hållit fast vid någondera, eftersom de kompletterar varandra.

Allah säger: *”Den som lyder sändebudet lyder Allah.”* (Koranen 4:80)

”Nej, vid din Herre! De tror inte förrän de låter dig döma i alla tvister dem emellan, och sedan inte finner något trångt i ditt avgörande och helt underkastar sig.” (Koranen 4:65)

”När Allah och Hans sändebud har avgjort en sak tillkommer det inte en troende man eller kvinna att ha något val i den saken. Den som lyder Allah och Hans sändebud har verkligen gått vilse på en tydlig väg.” (Koranen 33:36)

”Vad sändebudet ger er, ta det, och vad han förbjuder er, låt bli.” (Koranen 59:7)

I samband med denna vers är jag förvånad över det Ibn Mas’ud, må Allah vara nöjd med honom, bekräftar: En kvinna kom till honom och sade: ”Du som påstår att Allah förbannar dem som plockar ögonbrynen och dem som ber om det, och dem som tattuerar!” Han sade: ”Ja.” Hon sade: ”Jag har läst Allahs bok från början till slut och fann inte vad du sagt.” Han svarade: ”Hade du läst den ordentligt, hade du funnit det. Har du inte läst: *’Vad sändebudet ger er, ta det, och vad han förbjuder er, låt bli?’*” Hon sade: ”Jo, visst.” Han sade: ”Jag har hört Allahs sändebud, frid vare med honom, säga: ’Allah förbannar dem som plockar ögonbrynen.’” (Överenskommen)

Språkkunskapens otillräcklighet för att förstå Koranen

Av det ovan sagda framgår tydligt att ingen, oavsett hur stor arabisk kunskap han besitter, kan förstå den ärorike Koranen utan hjälp av profetens, frid vare med honom, Sunnah — hans ord och handlingar. Profetens följeslagare var de mest bevandrade i det språk

som Koranen uppenbarades på, vid en tid då det ännu inte förvanskats av folkliga fel eller grammatiska misstag. Ändå tog de fel i förståelsen av de ovan nämnda verserna när de enbart förlitade sig på språket.

Det är självklart att den som är väl förtrogen med Sunnan är bättre lämpad att förstå Koranen och härleda regler ur den än den som är okunnig om den. Hur kan Koranen vara en källa för den som inte erkänner Sunnan och inte hänvisar till den? Därför hör det till de överenskomna grundreglerna att Koranen skall tolkas med Koranen själv och med Sunnan, sedan med följeslagarnas uttalanden och så vidare.

Det är här orsaken till de skolastiska teologernas (*ahlul-kalam*) avvikelser — både forntida och moderna — och deras opposition mot föregångarna (*as-salaf*), må Allah vara nöjd med dem, i lärofrågor blir tydlig. De är fjärma från Sunnan och kunskapen om den, och förlitar sig på sitt förnuft och sina begär när de avgör frågor om Allahs attribut och annat.

Det bästa i detta ämne är vad som skrivits i förklaringen av at-Tahawis lära (sidan 212, fjärde upplagan):

”När en person inte är väl förtrogen med Koranen och Sunnan — vad kan han då säga om religionens grundläggande principer (usul ad-din)? Han tar bara emot någon annans påstående. Om han säger att han tar det från Allahs bok, studerar han inte Koranens kommentar utifrån profetiska traditioner och reflekterar inte över dem, och inte heller vad följeslagarna och efterföljande generationer berättat, som förmedlats till oss från de auktoriteter som kritikerna valt ut. De förmedlade inte Koranens system och ordning utan dess poetiska uttryck och innebörd. De lärde inte Koranen som barn utan studerade den med förståelse. Den som inte följer i deras fotspår talar på eget bevåg. Den som gör det och tror att det är Allahs religion utan att studera Allahs bok syndar, om än han har rätt. Den som studerar Koranen och Sunnan belönas, om än han har fel — men har han rätt, är hans belöning dubbel.”

Sedan säger han: *”Det som är obligatoriskt är underkastelse inför sändebudet, frid vare med honom, utförandet av hans ord och accepterandet av det med tillfredsställelse och tro — utan att motsäga*

det med falska idéer kallade 'förnuft', tvivel eller klagomål, eller med mäns åsikter och deras intellekts skräp. Vi förenar oss med profeten, frid vare med honom, i dom, underkastelse, lydnad och efterlevnad, precis som vi förenar oss med Allah, ära vare Honom, genom att dyrka Honom med ödmjukhet, underkastelse, ånger och tillit.”

Kort sagt är det obligatoriskt för alla muslimer att inte skilja mellan Koranen och Sunnan — det är obligatoriskt att ta dem båda och formulera lagen utifrån dem båda. Det är en trygghet för dem så att de inte faller åt höger eller vänster, och inte hamnar i den villfarelse som profeten, frid vare med honom, varnade för: ”Jag lämnar efter mig två ting. Ni kommer aldrig att gå vilse om ni håller fast vid dem: Koranen och min Sunnah.”

OBS — En viktig varning

Det är självklart efter detta att jag konstaterar: den Sunnah som har en viktig betydelse för islamisk lag är enbart den Sunnah som bekräftats genom vetenskapliga kanaler och autentiska berättarkedjor, kända för de lärde i hadith och berättarnas bakgrund. Det är inte den som finns i olika verk av korantolkning

(*tafsir*) och islamisk rättslära (*fiqh*), och i olika skrifter om längtan, fruktan, råd och förmaningar och liknande. Dessa innehåller svaga, falska och förfalskade hadither som islam tar avstånd från, som berättelsen om Harut och Marut och berättelsen om Gharaniq.

En stor del av dessa är registrerade i två stora böcker med titeln ”*En kedja av svaga och förfalskade hadither och deras skadliga inverkan på samfundet*”. Deras antal har till dags dato nått ungefär fyra tusen hadither. Det är obligatoriskt för de lärde — särskilt de som sprider kunskap om rättslära och rättsliga utlåtanden bland allmänheten — att inte våga argumentera med en hadith om den inte är väl bestyrkt.

Mu’adh-hadithens svaghet och invändningar mot den

Innan jag avslutar mitt tal vill jag fästa de närvarandes uppmärksamhet på en välkänd hadith. Den är borttagen ur vissa rättsläroböcker på grund av svagheten i dess berättarkedja (*isnad*) och dess motsägelse till vad vi dragit slutsatsen i detta tal — nämligen olagligheten i att skilja i lagen mellan Koranen och Sunnan och nödvändigheten av att ta dem båda.

Det är hadithen om Mu'adh ibn Jabal, må Allah vara nöjd med honom, att profeten, frid vare med honom, sade till honom när han sände honom till Jemen: *"Utifrån vilken källa skall du döma?"* Han svarade: *"Utifrån Allahs bok."* Han frågade: *"Om du inte finner någon vägledning där?"* Han svarade: *"Utifrån Allahs sändebuds Sunnah."* Han frågade: *"Om du inte finner det där beller?"* Han svarade: *"Jag anstränger mig att bilda min egen uppfattning."* Han sade: *"Lov vare Allah som vägleder Allahs sändebuds utsändes ansträngning till vad profeten gillar."*

Angående svagheten i dess *isnad* finns det inte utrymme att förklara det nu. Men jag har förklarat det tydligt i den ovannämnda kedjan. Det räcker nu att nämna att de troendes befälhavare inom hadith, Imam al-Bukhari, må Allah förbarma sig över honom, säger att hadithen är okänd (*munkar*).

Konflikten som jag påpekade är följande: Mu'adh-traditionen ger domaren en trestegsметод som inte tillåter att söka en regel i det personliga omdömet (*ra'i*) förrän han inte finner den i Sunnan, och inte i Sunnan förrän han inte finner den i Koranen. Angående det personliga omdömet är detta en giltig metod hos alla lärde — de

säger: *”Där det finns en tradition om profetens handlingar och uttalanden är det personliga omdömet ogiltigt.”* Men angående Sunnan stämmer det inte, eftersom Sunnan förklarar Koranen och tydliggör dess lärosatser. Det är därför nödvändigt att söka en regel i Sunnan, även om man tror att den finns i Koranen, som vi nämnt. Sunnan är inte i förhållande till Koranen detsamma som det personliga omdömet är i förhållande till Sunnan — nej, ingalunda. Det är snarare nödvändigt att betrakta Koranen och Sunnan som en enda källa utan någon åtskillnad dem emellan.

Detta framgår av profetens, frid vare med honom, ord: *”Jag har sannerligen kommit med Koranen och något liknande den — de separeras aldrig förrän de når Bassängen.”* Sammankopplingen mellan dem är inte korrekt eftersom separationen mellan dem är ogiltig, som vi förklarat.

Detta är vad jag önskade uppmärksamma. Om jag har rätt är det från Allah; om jag har fel är det från mig. Jag ber Allah den Allsmäktige att skydda oss och er från misstag och allt som misshagar Honom.

Lov och pris tillkommer Allah, världarnas Herre.

Fotnoter:

Det finns ingen sann gud — utom Allah — som verkligen förtjänar att dyrkas av mänskligheten.

En valutaform.

Shirk innebär att förneka Allahs enhet eller att rikta någon form av dyrkan till annat än Allah.

Den kvinna som plockar sina eller andras ögonbryn till en tunn linje för att söka skönhet. En sådan handling är förbjuden — den är ett sätt att förändra Allahs skapelse.

En kvinna som ber andra göra det åt henne.

Detta anger något annat än vad många lärde känner till: att tolka Koranen med Koranen själv om det inte finns någon Sunnah, sedan med Sunnan. Detta förklaras i slutet av denna avhandling om Mu'adh ibn Jabals hadith.

Dess titel är ”*Slungstenskasten för att demolera berättelsen om Gharaniq*”, tryckt av al-Maktabah al-Islami. Berättelsen om Gharaniq är en förfalskad berättelse i vissa kommentarer som påstår att en vers i Koranen erkände polyteisternas tro. Antalet har nu (1394H) överstigit femtusen och måste Allah göra dess publikation lätt inom en snar framtid.

Nr 885 i den nämnda kedjan.

Det vill säga fram till Domedagen.